

Posudek bakalářské práce
Pavel Kovalský:
Analýza komunikace Správy CHKO Český kras
s obyvateli žijícími na jejím území

Fakulta humanitních studií University Karlovy v Praze, 2008

Úvod

Již v úvodu bakalářské práce Pavla Kovalského nalézám čtenář celou drůzu veledůležitých klíčových slov a témat: ochrana životního prostředí, komunikace, participace, rozhodovací procesy, kvalita života, velmi vhodně propojených v kontextu trvale udržitelného rozvoje a sociální a kulturní ekologie v konkrétním časoprostoru Chráněné krajinné oblasti (dále CHKO) Český kras. Pavlův zájem o životní prostředí, přírodu a krajinu je dlouhodobý, v této práci však spojený s tématy „lidskými“ (lidské potřeby, především bezpečí a svoboda) a tvořivě navázaný na předchozí vědeckou práci týmu Akademie věd České republiky.

1. Obsahová stránka

Kovalský samozřejmě velmi dobře zná hlavní úkoly Správ velkoplošných chráněných území (dále jen VCHÚ), kterými jsou odborná vědecká činnost a výkon státní správy¹, ale hned na počátku své práce i pěkně formuluje od roku 2000 naštěstí i Ministerstvem životního prostředí ČR poněkud více posilovaný úkol třetí, kterým je osvěta veřejnosti a aktivní komunikace s ní (str. 7) a dále jej začleňuje do kontextu trvale udržitelného rozvoje², tedy Místních agend 21 a podobných strategií a aktivit.

V kapitole „Cíle a metodika“ autor výstižně popisuje návaznost své práce na předchozí výzkumy Ústavu systémové biologie a ekologie Akademie věd České republiky, které jsem mu nabídl částečně i ze zjištěných důvodů. Problematika totiž mne i naši katedru dlouhodobě zajímá a doufal jsem, že Pavel Kovalský rozšíří jmenovanou práci a její výsledky mimo jiné i díky své výborné znalosti čtvrtého zkoumaného terénu, Českého krasu, k němuž má osobní vztah. Nutno již na tomto místě konstatovat, že očekávání nebylo zklamáno, protože k osobnímu angažmá přibýlo splnění další nepominutelné podmínky v podobě na bakalářskou práci velmi pečlivě a metodologicky přísně provedeného výzkumu, jehož metodika je pečlivě popsána ve druhé části kapitoly.

Část třetí, „Charakteristika chráněné krajinné oblasti Český kras“, je ve všech čtyřech subkapitolách samozřejmě přetížena nevyhnutelnými rozsáhlými citacemi, které však jsou velmi dobře vybrány a vhodně propojeny a doplněny autorským textem (Karlštejnsko).³ Čtenář se seznamuje s Českým krasem, úkoly Správy CHKO a s cíli a aktivitami udržitelnosti (v) území.

Jádro práce, analýze odpovědí respondentů, je věnováno následujících 14 velmi hutných stran; text uzavírají tři stránky podrobných závěrů.

¹ Viz text na str. 15 až 16.

² Tamtéž.

³ Nikoli náhodně jsme problém řešili např. nad rovněž hodnotnou prací mandantky dnešního předsedy komise doc. Václava Matouška Michaely Matějkové, již jsem oponoval.

2. Práce s literaturou

Uvedená použitá literatura je k mému překvapení skutečně nepočatná – pouhých pět titulů a čtyři internetové zdroje. Autor by mohl při obhajobě komentovat moji domněnku, že použil (ostatně vcelku v souladu s mým doporučením) výlučně ty zdroje, které v práci výslovně cituje, protože o jeho sečtělosti jsem se v průběhu konzultací přesvědčil. Jinak se jedná o skutečně zásadní publikace. Pavel s nimi pracuje kvalifikovaně, cituje vhodně a až na výjimky přesně („uranická“ namísto „urbanistická [str. 16]) i interpretuje přesně. O vlastním překladu viz níže.

3. Formální stránka

Práce je psána střízlivým, účelným slohem. Pavel skutečně neplýtvá slovy, text je takřka již vědecky lakonický, styl přesný a jasný. Ani on se bohužel úplně nevystříhá mluvnických chyb nebo překlepů, jsou však skutečně ojedinělé – namátkou: „omezování“ místo „omezování“ (str. 8), střídavě psaní „kriterium“ (str. 9) a „kritérium“ (str. 10), „(oni) nepřemýšlí“ místo „nepřemýšlejí“ (str. 14), bohužel tradičně psaní značky % za číslem bez mezery.

Graficky je práce upravena velmi dobře, velikost fontů vhodně text segmentuje, jejich různost poněkud ruší. Citace jsou uváděny menším fontem a tak lze rozsah 36 stran plus 15 stran příloh hustě tištěného textu pokládat za zcela dostatečný (viz styl zmíněný výše a důsledná eliminace všeho nepodstatného navíc). Nechybí anglický abstrakt, sedm vesměs podstatných příloh, jejich seznam a seznam grafů, které jsou kontextuálně velmi vhodně a účelně zařazeny buď přímo v textu nebo v přílohách.

4. Celkové hodnocení

Úvodem rád konstatuji, že s Pavlem Kovalským se po nekrátkou dobu prací na koncepci a vlastním výzkumu spolupracovalo velmi příjemně: byl velmi důkladný, tázal se i na detaily (např. zmíněné rozložení grafů a tabulek v textu), doporučení a rady plně respektoval, kde jsem nedokázal plně poradit, informaci a samozřejmě data dohledal a došetřil. Mimo jiné přeložil i náročný částečně nepříjemně „zdeúřední“ a současně odborný zásadní text skutečně planetárně pojatého vědeckého projektu Miléniové hodnocení ekosystémů.

Dalším kladem je podle mého názoru pozoruhodné zvládnutí sociologických (nebo alespoň zvolených) metod, což není zásluha vedoucího práce, ale diplomanta samotného a jeho bakalářských učitelů. Pavel poděkoval v úvodu své práce řadě svých konzultantů nejen z (vrozené?) i nabyté slušnosti, ale především proto, že přistoupil ke své práci velmi zodpovědně, konzultoval opakovaně a jeho rádci, s jejichž výběrem si opět nechal poradit, mu poskytli dobré rady jak především věcné (Těšitel), tak spíše metodologické (Prudký, Čábelková, Novotná). Je však nutno zdůraznit, že Pavel dokázal výtěžek samostatně přetavit v novou kvalitu, která skutečně doplňuje a rozvíjí závěry Těšitelova týmu. Poskytuje tak nápovědu jak pro praxi pracovníků Správ velkoplošných chráněných území, tak vodítka pro další výzkumy v těchto nebo dalších CHKO a NP. Má-li být bakalářská práce explicitním průkazem profese, tovaryšským kusem, Pavel jej předložil.

Závěry práce pokládám za velmi důležité. Předně se potvrzuje to, co jsem vytýkal i interpretaci Těšitelova výzkumu (nikoli výzkumu samotnému): to, že lidem Správa CHKO *nevadí* nebo se necítí být pobytem na území VCHÚ *omezeni*, nemusí být přednost, ale chyba. Znamená to totiž, že nejsou (jak Pavel píše) zapojeni do aktivního dialogu, nepodílejí se na správě svého domova v širším smyslu. „Situace se však mění, zaměříme-li se na aspekty

kvality života.“ (str. 33) Obyvatelé, stručně řečeno, nepocítují negativní aspekty bydlení a života v CHKO, naopak oceňují klady (relativně zachovanou a chráněnou přírodu). Nejsou-li dostatečně informováni o možnostech aktivního dialogu a vlivu na svůj kraj, není to vina Správy, ale spíše místních samospráv. Integrace informací a jejich vyšší nabídka různými formami má rezervy, zejména „akční“ (pořádání akcí) – opět spíše v režii samospráv. Výjimkou je Plán péče, který k mému překvapení není k dispozici na webových stránkách Správy (patrně dědictví určitého dočasného bezvládí a následně místodržitelství Správy, které nebylo předmětem výzkumu a časově mu předcházelo).

Výsledek považuji, což je u bakalářské práce, myslím, žádoucí, za úhrn dobře vytčených námětů, které by bylo možno prohloubit ať studiem literatury (téma kvality života) nebo výzkumem (vlastní téma práce – vztah obyvatel ke Správě, komunikace, participace, jejich prostředky), ať v dané lokalitě nebo jinde (v jiném VCHÚ). Práce je však na druhé straně plně ucelená a samonosná jak v metodách, tak v závěrech, včetně využitelnosti praktické.

Sečteno a podtrženo: bakalářskou práci Pavla Kovalského **doporučuji k obhajobě** a navrhuji **hodnocení „výborně“ s bodovým ohodnocením** podle průběhu obhajoby **mezi 44 až 47 body**.

Praha 16. června 2008

PhDr. Ivan Rynda